

8/ Prostredníctvom krvných vlásočníc sa koža vyživuje a škára pôsobí ako orgán termoregulácie. V škáre sú rozmiestnené aj kožné žľazy, ktoré sa rozdeľujú na :

a/ kĺbkovité kožné žľazy, mazové žľazy, aromatické

b/ kĺbkovité kožné žľazy a mazové žľazy

c/ kĺbkovité kožné žľazy, mazové žľazy a potné žľazy

9/ Do skupiny kĺbkovitých žliaz patria :

a/ potné a aromatické žľazy

b/ potné a mazové žľazy

c/ aromatické a potné žľazy

10/ Pot obsahuje :

a/ NaCl, soli vápnika, draslíka, mangánu, fosforečnany, sírany, močovina,

b/ NaCl, soli vápnika, draslíka, mangánu, fosforečnany,

c/ soli vápnika, draslíka, mangánu, fosforečnany, sírany, močovina,

Na odstránenie potu sa používa : **KONSKÁ STIERKA**

11/ Vrstva kože, ktorá spája kožu so svalmi a kosťami a v jej riedkom väzive sa ukladá tuk je: a/ škára   b/ pokožka   **c/ podkožná vrstva**

12/ Časť chlpu, ktorá vyčnieva z pokožky sa volá telo chlpu a časť chlpu, ktorá je zakončená cibulkou a zasunutá do vlasovej pošvy sa volá:

a/ koreň chlpu   b/ kôra chlpu   c/ dreň chlpu

13/ Vonkajšia časť chlpu sa volá kôrová a vnútorná sa volá dreňová a chlpy vyrastá z : a/ chlpovej bradavky   **b/ chlpovej cibulky**   c/ chlpovej drene

14/ Chlpová cibulka nasadá na :

a/ chlповú bradavku, bohato zásobenú krvou

b/ chlповú kôru bohato zásobenú krvou

c/ chlповú pošvu bohato zásobenú krvou

14/ Srst' koňa sa skladá z krátkych dreňových chlпов, ktoré tvoria pokrývku povrchu tela. Sú to chlpy : krycie a na pravidelnosť ich výmeny pôsobí teplo. Na jar je to : a/ výmena PODSADOVÝCH CHLPOV

b/ výmena KRYCÍCH CHLPOV   **c/ PĹZNUTIE**

15/ V jesennom období dochádza k nárastu :

a/ bezdreňových PODSADOVÝCH CHLPOV

b/ dreňových PODSADOVÝCH CHLPOV

c/ dreňových KRYCÍCH CHLPOV

16/ Pri pľznutí vypadávajú : staré krycie chlpy a chlpy podsadové a narastajú nové krycie chlpy. V tejto dobe zvýšiť príjem :

a/ sacharidov = aminokyselina CYSTÍN   **b/ bielkovín = aminokyselina CYSTÍN**

c/ lipidov = aminokyselina CYSTÍN

15/ Čím kone pracujú viac vonku a majú studenú maštal' tým im viac narastajú :

a/ PODSADOVÉ CHLPY   b/ KRYCIE CHLPY   c/ DREŇOVÉ CHLPY

/ Zaujímavosť = v minulosti sa mohutnej podsade hovorilo CHRUMA : bola prerastená kryciami chlpmi a pri pľznutí táto plst'ovito spletená srst' opadávala po kusoch /

16/ Žriebätá sa rodia s :

a/ KRYCOU SRSTŤOU a vo veku 3 mesiacov začínajú pĺznuť a potom im narastá PODSADA

b/ PODSADOU A KRYCOU SRSTŤOU a vo veku 3 mesiacov začínajú pĺznuť

c/ PODSADOU a vo veku 3 mesiacov začínajú pĺznuť a potom im narastá KRYCIA DREŇOVÁ SRST

16/ Ochranné chlpy sú dlhé, dreňové, hrubšie a svojimi chlповými cibulkami sú zapustené hlbšie do : a/ pokožky **b/ škáry** c/ podkožnej vrstvy

Patrí sem štica / u divých koní nie je /, ďalej je to hriva = na hornej časti krku je je vlásie najhrubšie a najdlhšie smerom ku kohútiku sa zjemňuje a skrakuje, chvost = najdlhšie vlásie chvosta je : **a/ v dolnej polovici, v hornej je kratšie**

b/ v hornej polovici a v dolnej je kratšie c/ po celej dĺžke chvosta je rovnaké

17/ Po stranách koreňa chvosta sú kratšie :

a/ POLOPESÍKOVÉ CHLPY, ktoré vytvárajú vejáriky

b/ PESÍKOVÉ CHLPY, ktoré vytvárajú vejáriky

c/ MŔTVE VLASY, ktoré vytvárajú vejáriky

18/ ROUSY sú hrubé chlpy , ktoré narastajú na zadnej strane sponiek a u niektorých koní na zadnej strane :

a/ holene = hlavne chladnokrvné plemená

b/ stehna = hlavne chladnokrvné plemená c/ predpätia = hlavne chladnokrvné

19/ HMATOVÉ CHLPY sú silné chlpy, ktoré nasadajú hlboko v škáre na chlповé bradavky v ktorých senzitivne nervy končia HMATOVÝMI TELIESKAMI. Tieto chlpy narastajú koňom : a/ nad očami, na pyskoch

b/ na pyskoch a na nozdrách **c/ nad očami, na pyskoch a na nozdrách.**

20/ Chlpy, ktoré vznikajú vznikajú rôznosmerným ťahom podkožných svalov a ich tlakom / špirálovite stočené / v určitých miestach / čelo, krk / a sú u koní dôležitým identifikačným znakom sa volajú :

a/ CHLPOVÉ ROUSY **b/ CHLPOVÉ VÍRY** c/ CHLPOVÉ PESÍKY

21/ Ich význam je vo väzbe na mechaniku pohybu. Napríklad asymetria prsných vírov poukazuje na vadu pohybového aparátu, ktorá sa môže prejaviť až pri väčšom pracovnom zaťažení a :

a/ UŽŠIE DLHŠIE SYMETRICKÉ VÍRY = priestranný bezporuchový chod koňa

b/ ŠIRŠIE DLHŠIE SYMETRICKÉ VÍRY = priestranný bezporuchový chod koňa

c/ UŽŠIE DLHŠIE SYMETRICKÉ VÍRY = priestranný poruchový chod koňa

22/ Vír medzi očami alebo nad spojnicou očí naznačuje nekomplikovanú povahu. Ak je vír viac na ľavo alebo napravo, môže to naznačovať občasný menší problém, no stále sa dá považovať koník za dôveryhodného a kôň :

a/ ktorý ho má posunutý viac napravo, sa hrnie do práce s menším nadšením, ako ten, ktorý ho ma naľavo či v strede

b/ ktorý ho má posunutý viac naľavo, sa hrnie do práce s menším nadšením, ako ten, ktorý ho ma napravo či v strede

c/ ktorý ho má v strede, sa hrnie do práce s menším nadšením, ako ten, ktorý ho ma naľavo či napravo

Tieto druhy vírov nám však toho veľa o charaktere koňa nedokážu povedať.

23/ Do skupiny pokožkových útvarov patrí kopyto, ktorého kostný podklad tvorí sponková, korunková a kopytná kosť, ktoré sú spojené :

a/ švami **b/ kíbmi** c/ chrupavkami

24/ Zadná strana sponky je porastená dlhšou srst'ou, ktorá je hlavne u chladnokrvných koní a volá sa štetky. Dĺžka sponky u teplokrvných plemien nemala by byť viac ako :

a/ dve tretiny dĺžky záprstia

b/ polovica dĺžky záprstia. **c/ jedna tretina dĺžky záprstia.**

25/ Najlepší uhol sponky s vodorovnou rovinou je : a/ 45° b/ 50° c/ 35°

Ak je väčší je **SPONKA STRMÁ**, pri menšom uhle kôň ide o mäkkú sponku pri ktorej kôň prešľapuje. Takýto postoj sa volá :

a/ kozí b/ jelení **c/ medvedí**

26/ Korunka má byť rovnomerne klenutá nad horným okrajom rohového púzdra, bez opuchlín, rán, jaziev. Zväčšený povrch korunky svedčí o prekonanom zápale a nazýva sa:

a/ PÁSIK - môže ho spôsobiť aj nepravidelný postoj

b/ KRÚŽOK – môže ho spôsobiť aj nepravidelný postoj

c/ TROJUHOVNÍK – môže ho spôsobiť aj nepravidelný postoj

27/ Základom kopyta je KOPYTNÁ KOSŤ, ktorá má tvar zrezaného kužeľa.

Medzi ramenami kopytnej kosti je :

a/ STRELKOVÁ KOSŤ a sponková kosť

b/ STRELKOVÁ KOSŤ a zápästná kosť.

c/ STRELKOVÁ KOSŤ a korunková kosť

28/ Všetky kosti sú potiahnuté ŠKÁROU, ktorá obsahuje veľa množstvo ciev a nervou. Rozoznávame :

a/ hraničnú škáru, korunkovú škáru, škárovú stenu, škárové chodidlo a škárovú strelku

b/ hraničnú škáru, korunkovú škáru, škárovú stenu, škárové chodidlo

c/ škárovú stenu, škárové chodidlo a škárovú strelku

29/ Povrch kopyta tvorí ROHOVÉ PÚZDRO, ktoré je vlastne kopytnou škárou. Púzdro sa skladá z :

a/ ROHOVÉHO CHODIDLA a ROHOVEJ STRELKY

b/ ROHOVEJ STENY, ROHOVÉHO CHODIDLA a ROHOVEJ STRELKY

c/ ROHOVEJ STENY, ROHOVÉHO CHODIDLA

30/ Rohová stena zvierá so zemou uhol $45 - 50^{\circ}$ a pri pánvových končatinách: a/ $55 - 60^{\circ}$ b/ $35 - 45^{\circ}$ c/ $60 - 65^{\circ}$

Vpredu je vyššia ako vzadu.

31/ Rohové chodidlo je asi 1 cm hrubé a je mierne klenuté. Rohová strelka má tvar ihlana, ktorého hrot smeruje dopredu a smerom dozadu sa rozvetvuje na rohové pätky. Medzi okrajom rohovej steny a rohovým chodidlom je asi :

a/ 5 cm široký pásik = BIELA ČIARA

b/ 0,5 cm široký pásik = BIELA ČIARA c/ 3 cm široký pásik = BIELA ČIARA

32/ Najčastejšie chyby kopýt sú :

a/ ZOVRETÉ, OSTROUHLÉ, TUPOUHLÉ, KLÁTIKOVITÉ A PLOCHÉ

b/ ZOVRETÉ, OSTROUHLÉ

c/ KLÁTIKOVITÉ A PLOCHÉ

PODKÚVANIE / predmet kováčstvo a podkováčstvo /

1/ Kôň, ktorý žije voľne v prírode si rohovinu chodidlovej plochy – škáry opotrebuje prirodzeným spôsobom. Dorastanie rohoviny je závislé na stupni opotrebovania. Po zdomácnení sa opotrebovanie stupňovalo, takže jej prirodzené dorastanie už nestačilo. Asi v 6 storočí nášho letopočtu boli kožené chrániče nahradené podkovou. Podkova je vlastne upravený kovový pás / železo, hliník, dural aj plast / ktorý sa skladá z PREDNEJ ČASTI a DVOCH RAMIEN. Môže sa však rozdeliť na PREDNÚ ČASŤ, na DVA BOČNÉ DIELY a na DVA PATKOVÉ DIELY. Rozoznávame na nej : HORNÚ PLOCHU, VONKAJŠÍ, VNÚTORNÝ a ZADNÝ OKRAJ. Horná nosná plocha prilieha na kopyto. Jej okraje sú v prednej časti i v bočných častiach rovné, smerom k vnútornému okraju sa mierne zvažujú. V pätkovej časti je podkova opäť rovná.

2/ Spodná plocha má byť rovná. Pri jej vonkajšom okraji sú RYHY, ktoré umožnia ľahšie prebitie podkovák. Pri priložení na kopyto má ryha súbežne prebiehať s bielou čiarou. Keď priložíme podkovu – OTVORY PRE PODKOVÁKY majú vyústiť pri vonkajšom obvode BIELEJ ČIARY. Pri JAMKOVÝCH podkovách nie sú ryhy, ale len otvory. Počet otvorov závisí od veľkosti podkovy 5 – 10. Prvý podkovák býva na začiatku ryhy, posledný, kde bočná časť podkovy prechádza do pätkovej časti / stena tenká, bránenie fyziologickému pohybu tejto časti kopyta.

3/ Vzdialenosť medzi vonkajším a vnútorným okrajom podkovy je ŠÍRKA PODKOVY. Vpredu je široká 26 – 38 mm a dozadu sa zužuje 20 – 27 mm. Vzdialenosť medzi hornou a spodnou plochou je 9 – 14 mm.

Na podkove je vykovaná takz. ČIAPKA, ktorá má tvar paraboly. Je to tenký výbežok na vonkajšom okraji, uprostred prednej časti podkovy. Býva jedna, výnimočných prípadoch dve – druhá sa umiestňuje tam, kde je kopyto najširšie. Na podkovách – stíhavkách sú dve čiapky = na rozhraní prednej a bočnej časti podkovy.

4/ Tvar podkovy je daný tvarom kopyta. Predné končatiny = podkova kruhovitá, zadné končatiny = viac elipsovité. Ramená prednej podkovy sa zužujú pozvoľne, zadná podkova = ramená sa na prechode z prednej do zadnej zužujú a sú po celej dĺžke rovnako široké. Hmotnosť podkovy = 0,35 – 1,5 kg.

5/ Najbežnejší typ podkovy je PANTOFLICA, ktorá je pre dostihové, jazdecké, kočiarové kone bez OZUBA rovnako hrubá. Jej výhodou je to, že sa chránené kopyto pri došľape zdvíha len asi o 1 cm. To umožňuje zdravej rohovej strelke pri normálnom raste styk so zemou. Záprahové kone sa majú podkovy, ktoré majú v prednej časti OCEĽOVÚ PLATNIČKU alebo HMATEC a na konci ramien OZUBY,

prípadne štyri ozuby vpredu i vzadu.

6/ Oceľová platnička je doštička v tvare lichobežníka, hrúbka 5 – 6 mm, šírka 20 – 25 mm. Je vhodná pre kočiarové kone, kone v ľahkom záprahu. Pre ťažko pracujúce kone sa osvedčil HMATEC = tvar štvorbokého hranola. Má byť taký dlhý aby vypĺňal prednú časť podkovy, taký vysoký ako je hrúbka podkovy a rovnako aj široký. Hmatce sa dajú vymeniť a kone sa po ich opotrebení nemusia prekúvať.

OZUBY sa umiestňujú v zadnej časti ramien podkovy. Sú to špeciálne výbežky na spodnej časti podkovy = chrániť podkovu pred rýchlym opotrebením, ortopedický význam. Môžu byť ukuté a skrutkovité, ktoré sú vymeniteľné = majú křčok a telo. Telo má tvar štvorbokého hranola, křčok je valec so závitom. Na pohyb po poľadovici sa používajú OSTRÉ ZUBY = telo je končisté a má tvar ostrého ihlanu alebo rozličných písmen / O,X,T, H / Na prednej časti podkovy sa môže použiť namiesto hmatca aj ozuby.

7/ PODKOVÁKY = podkova sa pripevňuje na kopyto / môžu sa aj lepiť /.

HLAVA = tvar štvorbokého ihlanu, TELO je mierne sploštené a nepoznateľne prechádza do HROTU. Jedna strana podkováka je šikmá a nazýva sa ŠTIPKA = od nej závisí prienik podkováka cez rohovú stenu.

VLASTNÉ PODKÚVANIE

- pred podkutím previesť v kroku, kluse = či nekríva

- prezrieť stojacieho koňa = zistenie postoja, tvar kopyta, množstvo narastenej rohoviny, opotrebení starej podkovy

- sňatie starej podkovy a úprava kopyta = na spodnej strane sa odstraňuje prebytočná rohovina. Celé kopyto sa upraví tak aby vznikla plocha 20 – 30 mm = NOSNÝ OKRAJ, ktorý leží na hornej ploche podkovy a nesie hmotnosť koňa

- uľahčenie ešte pred podkúvaním = zmäkčenie rohoviny, 12 hodín pred podkúvaním sa kopyto zospodu vyplní rozdrobenou mokrou tehliarskou hlinou / takzv. NÁBOJ /

- po úprave kopyta sa kopytu prispôsobí podkova = u dostihových koní môže z boku a vzadu presahovať len o spiľovanú hranu, podkova kočiarových a záprahových koní o 5 mm a podkova koní pre ťažký záprah o 10 mm

- prispôsobená podkova sa priloží ku kopytu a pripevní sa podkovákmi. Podkovák sa zaráža tak, aby po prejdení rohovou stenou vyšla zo steny asi tretina jeho dĺžky. Tá sa ihneď ohne smerom k nosnému okraju a potom uštikne, konce podkováka sa zanitujú

- keď koňa podkujeme, znova ho predvedieme v kroku i v kluse

V prípade, keď čistíme kopyto kopytným háčikom a zistíme, že na ňom je prilepená čierna, mazľavá a zápachajúca hmota ide o Infekčnú hnilobu strelky

V prípade, že strelka vykazuje znova nepríjemný zápach a po jej postranných ryhách vyrastá belavá hmota ide o rakovinu strelky

TECHNOLÓGIA CHOVU A ZOOHYGIENA

Ošetrovanie koní :

- čistenie a ošetrovanie srsti, hrivy, chvosta
- umývanie, plavenie = kúpanie a brodenie
- prikryvanie
- strihanie
- podstielanie
- ochrana proti hmyzu
- ošetrovanie končatín a kopyt
- správne pracovné využitie
- ustajnenie

Správnym ošetrovaním a ustajnením koní sa upevňuje ich zdravie, odolnosť, predlžuje sa ich využitie v chove i športe.

ČISTENIE A OŠETROVANIE SRSTI

- odstraňuje sa zo srsti a kože : prach, pot a ďalšie nečistoty
- sťažuje sa ožné dýchanie a POTENIE a tým ja regulácia telesnej teploty
- kone uviažeme, čistenie ryžovým a žinením kartáčom / kefa / , hrebeň, handra, vechť
- žbilko k vyčesávaniu prachu zo kartáča
- každý deň, najlepšie ráno a vonku
- ak v maštali, maštal otvoriť
- nemá pri kŕmení = rušenie, hlavne teplokrvníkov, zníženie stráviteľnosti
- kôň sa začína čistiť z ľavej strany, KARTÁČ V ĽAVEJ RUKÉ, ŽBILKO V PRAVEJ
- pri čistení pravej strany koňa = kartáč v pravej a hrbílko v ľavej.
- Začína sa čistiť HLAVA, KRK, PLECE, TRUP, HRBÁT, PREDNÉ A ZADNÉ KONČATINY
- najprv ryžovým kartáčom hrubé nečistoty, potom sa čistí žineným kartáčem a po každom prejdení sa kartáč otrie o hrbílko smerom od koňa
- prach nahromadený na hrbílku sa oklepe na doštičku, aby sa mohol odstrániť z maštale
- ŽBILKOM KOŇA NEČISTÍME !
- gumovým hrbílkom je možné odstrániť nečistoty z tela a srst' pre čistením NAČECHRAŤ
- hlava sa čistí len žineným kartáčom a handričkou, oči a nozdry sa vytierajú hubkou
- miesto pod koreňom chvosta a okolo análneho otvoru = handra
- hriva sa prečesáva hrebeňom, chvost sa má kartáčovať = hrebeňom by sa mohol trhať
- ak chceme mať hrivu trvale na jednej strane = namočíme ju a položíme koňovi na krk mokré vrece
- zdvíhať končatiny = pripravujeme na kovanie, poklepom na rohovinu a súčasne ho vyčistíme
- po práci vyčistíme od potu vyutieraním slamenými vechťami do sucha
- hlavne v letných parných dňoch = vytierať oči a nozdry mokrou handričkou a nohy a kopytá sa umývajú
- zlepené miesta srsti pod sedlom, chomútom umyjeme studenou vodou = otužovanie a tak ľahko sa neotlačí
- náhrada ručnej práce = mechanické čističe rôznych typov
- v podstate ide o kombináciu kartáča, hrbílka a vysavača prachu
- čistí sa miernym tlakom na rotujúci kartáč v púzdre
- hlava sa často čistí, aj napriek použitiu mechanických čističov = ručne

ČISTENIE KOŇA

Do práce

Pri dennom čistení sa srst' koňa zbavuje špiny, rôznych nečistôt a prachu. Hrivu a chvost je treba dôkladne prečesať. Čistenie je zároveň aj dôležitou masážou, ktorá uvoľňuje svaly koňa a podporuje prekrvenie celého tela. Dávajte pri čistení pozor na poranenia, kožné choroby alebo na nezvykle teplé či naliate miesta.

1. Máte všetko potrebné pohromade, aby ste mohli správne vyčistiť vášho koňa?

Potrebujete žbilko (najlepšie gumené), ryžák, hrubú kefu, mäkkú kefu a háčik na kopytá. Uviažte koňa pokiaľ možno vonku, aby ste ani vy, ani on nevdychovali prach. Okrem toho sa vykefovaný prach nebude znášať znovu na telo koňa! Najskôr je treba vyškrabať kopytá. Odstráňte najhrubšiu špinu a potom vyškrabte strelkové ryhy. Odstráňte kamienky, ktoré sa v kopyte zasekli a pozrite sa, či z rohoviny netrčí trň alebo klinec. Preskúšajte, či podkova stále správne sedí.

2. Teraz prechádzajte žbilkom po krku, bokoch, chrbte a stehnách koňa. Na bruchu musíte byť opatrní. Niektoré kone sú na týchto miestach dosť citliví. Potom je tu vhodné využiť plastické žbilko. Masírujte kožu krúživými pohybmi. Touto masážou sa srst' postaví a prach a špina sa z nej dajú lepšie vykefovať. žbilko pravidelne vyklepávajte na zem.

3. Potom vykefujte ryžákom obzvlášť tvrdú špinu, kefujte tiež proti srsti. Na hlave, za ušami a na nohách musíte byť obzvlášť opatrní. Nezapomnite koňa vykefovať aj pod hrivou, na bruchu, na prsiach, v ohybe pod sponkami, na lakt'och a slabinách. Musíte však byť opatrní, mnohé kone sú citlivé a nemajú čistenie radi.

4. Na ďalšie čistenie vezmite, pokiaľ stojíte na pravej strane koňa žbilko do ľavej a kefu do pravej ruky (na ľavej strane presne naopak). Začnite hore pri krku. Čistite koňa dlhými ťahmi kefu a nakoniec otrite kefu o žbilko, aby bola zase čistá. Tak postupne vykefujte koňa na celom tele. Srst' musí byť úplne hladká a lesklá.

5. Hrivu kefujte ryžákom alebo plastovým žbilkom. Chvost musíte prečesať po častiach. Pokiaľ sú v chvoste uzlíky, opatrne ich rukou rozpleťte. Teraz je kôň kompletne vyčistený a môžete ho osedlať. Kefy aj žbilká pred uprataním dobre očistite.

Nezapomnite, že po jazdení musíte koňa ešte raz vyčistiť.

POZOR!

Vyškrabávanie kopyt

Postavte sa po strane vedľa koňa a zíd'te mu rukou pomaly po prednej alebo zadnej nohe dole. Uchopte sponkový kĺb, ťahajte ho hore a povedzte: "Nohu!" Keď kôň nereaguje, môžete sa mu tiež telom oprieť o rameno alebo bok, aby musel presunúť váhu na druhú nohu. Pri zdvíhaní neťahajte koňovi nohu do strany!

ČO JE DOBRÉ VEDIET'

Citlivé kone

Mnohé kone sú štekľivé a nemajú radi čistenie. Používajte miesto železného žbilka žbilko z gumy alebo plastu, sú podstatne mäkkšie. Musíte byť opatrní hlavne na bruchu koňa mnohí štvornohí kamaráti dávajú zreteľné najavo, že si nepravajú, aby ich na týchto miestach niekto čistil...

Čistenie vytvára dôveru.

Čistenie by ste nemali brať ako niečo obťažujúce Naopak je to dobrá príležitosť, ako si vybudovať úzky vzťah s koňom. Väčšine koňom sa páči, keď ich starostlivo čistíte.

Zároveň tak budete svojho koňa stále lepšie poznávať a skoro budete vedieť, čo má rád a čo nie. Intenzívna starostlivosť o koňa vytvára a neustále posilňuje dôveru medzi koňom a jazdcom.

Odstraňovanie blata:

1) Začíname vždy končatinami. Koni zdvihne nohu a smerom od pätky dopredu zbavíme kopyto podstielky alebo bahna. Nezabúdame ani na zárez v podkove.

2) Zaschnuté nečistoty (blato) odstránime najlepšie žbilkom alebo kefou. S kefou pracujeme v priamych líniiach, vždy v smere srsti. Žbilko je skôr tvrdšie (hrubšie), a preto ním nečistíme citlivé partie (napr. na bruchu), alebo miesta menej ochlpené.

Použitie kefy

1) Po odstránení hrubých nečistôt môžeme navlhčenou kefou navlečenou na ruke, dokončiť očistu srsti a kože koňa. Začneme na krku. S kefou vykonávame pohyby vždy v smere srsti. Na kefu je treba pritlačiť, aby štetiny prenikli až na kožu koňa. Je to súčasne forma nenásilnej masáže.

2) Po dôkladnom očistení krku venujeme pozornosť hrive. Opakovane ju dôkladne prečesáme, pričom prstami rozmotáme prípadné zmotky hrivy.

3) Obdobným spôsobom kefujeme aj ostatné partie tela. Postupujeme vždy od hlavy smerom k chvostu. Pri čistení citlivých miest (napr. vnútorná horná časť končatín alebo krajiny šourku) si radšej pristúpime k zvierat'u bokom a dávame pozor, aby nás kôň nekopol.

4) Ako náhle dokončíme jednu stranu tela, prejdeme pracovať na druhú. Túto očistu prevádzame ohľaduplne, ale energicky.

5) Gumové žbilko použijeme k česaniu tvárových partií. Koňa odviažeme a jednou rukou ho držíme na ohlávke, zatiaľ čo druhou rukou jemne češeme srst'. U kludných koní je možno dať dole ohlávku a dôkladne vyčistiť aj oblasti pod remeňmi.

Odstraňovanie zmotkov

Prstami pozorne rozpletieme všetky zmotky. Potom chvost dôkladne prečesáme kefou. Dávame pozor, aby sme pri tom zbytočne nevytrhávali chvost. K tomuto účelu sa nehodí príliš mäkké ani tvrdé kefy. Pri kefovaní držíme jednou rukou chvost. Kefujeme ho krátkymi pohybmi, úsek po úseku. Začíname vždy u koreňa chvostu

Čistenie očí, nozdier a podocasia:

Oči- Huba, ktorú používame musí byť vlhká, ale nie mokrá, aby vytekajúca voda neprenikla koni do očí. Nikdy nevytierame vnútornú stranu viečok. Najväčšiu pozornosť venujeme kútiku oka, ktoré býva najviac znečistené.

Nozdry -Hubou najprv očistíme pysky, potom nozdry a nakoniec aj nos. Dôkladne pri tom otrieme všetky nečistoty.

Podocasie- K tomuto účelu použijeme inú hubu, ktorou šetrne očistíme ritný otvor a celú partiu pod chvostom koňa.

Česanie hrivy:

Česaním urovnáme jednotlivé vlasy. Používame navlhčenú kefu, z ktorej sme odstránili prebytočnú vodu. Očistu zahájime na hrebeni hrivy, a to vždy u korienkov .Jednotlivé vlasy češeme smerom dole.

Úprava chvostu:

Česanie chvostu- Podobne ako hrivu češeme aj chvost koňa. Používame k tomu kefu, ktorú môžeme navlhčiť. Zvýšenú pozornosť venujeme krátkym vlasom, ktoré sa obvykle vlnia. Vyčesaný chvost opatríme bandážou, aby sa znovu neumazal.

Používanie stajňovej utierky:

k lešteniu srsti: Slabo navlhčenú stajňovú utierku stočíme do plochého, mierne zahnutého tvaru. Vytieraním celého tela v smere rastu srsti odstránime poslednú nečistoty a súčasne docielime požadovaného lesku.

ČISTENIE KOPYT OLEJOM- Týmto spôsobom môžeme ošetriť len dokonale čisté a suché kopytá. A potom je účelné ich ešte pred natrením dôkladne utrieť utierkou. Nikdy nepožívame olej na zašpinené kopytá, pretože nečistotu tým neodstránime, ale len rozmazeme. Olejom natierame celé kopyto smerom od pätky ku korunke. Nanášame len slabú vrstvu oleja a poriadne j rozotrieme. Týmto spôsobom môžeme ošetriť aj nášlapovú časť kopyta, pretože tým na čas obmedzíme nalepovanie blata či podstielky.

ÚDRŽBA KEFY - kefu čistíme kovovým žbilkom. Po štyroch alebo piatich prečesaniach srsti prejdeme kefou po kovových lištách žbilka. Rohom žbilka opakovane ťukneme o zem, aby vypadli nečistoty zachytené medzi lištami.(žbilka sa vyrábajú i z dreva a plastu, kovové však majú najväčšiu trvanlivosť)

Starostlivosť o kone

Denné čistenie koňa je dôležité nielen preto, že kôň vyzerá lepšie, ale tiež pre zdravú kožu, ktorá je nutná k regulácii telesnej teploty. A tiež ako prevencia proti parazitom, ktorí majú radi špinu a prach.

Pomôcky žbilko (kovové, gumové, plastové)masírujeme kožu a odstraňujeme zo srsti najhrubšiu špinu, pri čistení kefou zbavujeme kožu prachu

kefa (tvrdá, mäkká, jemná, hrubá) kefovaním vyčesávame prach a docieľujeme, aby sa srst leskla.

ryžák - k čisteniu kopyt alebo k čisteniu namiesto hrebeňa a bežnej kefy

huba - 1 hubu na vytrenie očných kútikov a nozdier a druhú na pohlavné orgány a okolí ritného otvoru

hřebeň na hrivu - k česaniu štica a pretrhávanie škrabák na kopytá

olej na kopytá

štetec na kopytný olej

stierka na vodu

hriva +štica - pretrhávame ich špeciálnym hrebienkom

- hriva rastúca v miestach, kde leží nátylník uzdičky, sa väčšinou strihá nakrátko
správna dĺžka: asi na jednu šírku dlane

chvost

- čas od času sa zastrihne spodok, keď je chvost príliš dlhý kopyta

- po uschnutí sa potom stena, chodidlo a rohová strelka nesoleným tukom alebo
vazelínou, aby sa zabránilo unikaniu vlhkosti z kopyta a prílišnom vyschnutí kopytného
rohu

kontrola kopyta: každých 4 - 6 týždňov

Kúpanie a plavenie koní

- pomáhajú k čistote kože koňa

plavenie

voda: 15° C

- nikdy sa nesmú plaviť hneď po kŕmení alebo silnom prehriatí, mohlo by nastať
schvátenie kopýt

- pobyt koní vo vode by mal trvať 5 - 10 minút

- bez postrojov a sedla

- neplavia sa kojace a žrebné kobyly

Strihanie koňa

- ostrihaný kôň by mal mať v chladnom počasí deku, aby sa nenachladil

čiastočný strih = minimálny strih.

- srst' sa odstraňuje len na hrudníku, bruchu, hornej časti nôh, pleciach a stehnách

- nadmerné potenie sa obmedzí a tepelná funkcia srsti zostáva

čabrákový strih

- znižuje tepelnú funkciu srsti

- srst' zostáva na nohách a na chrbte v tvare pokrývky

lovecký strih

- celé telo je ostrihané okrem nôh (chráni tak nohy pred poškrabaním a poranením)

- niekedy sa necháva aj plocha v tvare sedla

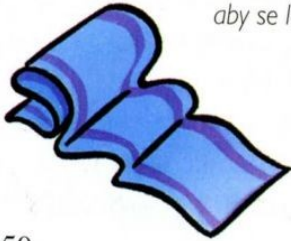
SOUPRAVA K ČIŠTĚNÍ

Tvrký kartáč na vykartáčování bláta. Má dlouhé tuhé štětiny.

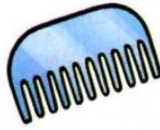
Tělový kartáč odstraňuje tuk a špínu. Má kratší, jemnější štětiny.

Guma vyleští srst, aby se leskla

Kartáčem na vodu se navlhčuje hřívá a ocas

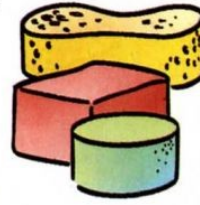
Hřeben na hřívu na zředění neboli „vytrhání“ hřívý nebo ocasu

Gumové hřeblo na vykartáčování bláta a vypadání chlupů

Kovové hřeblo na vyčištění tělového kartáče. Nikdy ho nepoužívejte na poníka!

Tři houby na utření:
– očí
– rtů a nozder
– kořenu ohonu
Přesvědčte se, že každá vypadá jinak

Háček na kopyta na odstranění špíny a kamínků z kopyt

Tuk na kopyta na zatěsnění a ochranu kopyt

Nůž na pot na setření potu a vody